

Vyjádření školitele Juraje Kucharíka k průběhu studia a k disertační práci
“Osídlení Bratislavy v 1. století př. n. l. až 4. století n. l. s důrazem na (možné) římské osídlení”

předkládané v roce 2024 na Ústavu pro klasickou archeologii

I. Hodnocení celého doktorského studia

Juraj Kucharík se mezi doktorandy Ústavu pro klasickou archeologii vymyká svým pregraduálním zaměřením – svým původem je totiž historikem. Po magisterském studiu na Komenského universitě se rozhodl svoji dosavadní práci o vybájení římské minulosti a její instrumentalisaci v Bratislavě (raného) novověku dál rozvinout pohledem na to *wie es eigentlich gewesen ist*. Jeho disertace tak neotřele kloubí historiografický přístup, práci s archivními prameny, rozbor antických písemných pramenů a archeologickou analýzu. Dovednosti pro první tři si do doktorátu přinesl z předchozího studia, archeologickou práci se musel od základů naučit. Učil se nadšeně a krokem přiměřeným: pokud první seminářové presentace stály na rozboru názorů Tivadara Ortvaye (aj.), v poslední už se řešily isotopy olova. Od původního zaměření – historického i archeologického – na římskou dobu císařskou rozšířil záhy svůj zájem i na oppidální fázi Bratislavy, čímž jeho práce nabyla na hloubce. To může být dílem důsledek toho, že se shodou náhod ocitl pod mým vedením, dílem – a spíše – Jurajovým zapojením do života bratislavské archeologie. Do něj Juraj zcela přirozeně vplul jednak skrze svoje disertační téma a jednak díky zaměstnání v historickém muzeu Slovenského národního musea a záhy si v něm vytvořil svoje místo díky svým schopnostem, zápalu pro věc a pracovitosti, spolehlivosti, ale i mimořádnému sociálnímu a komunikačnímu nadání a osobnosti, se kterou je radost spolupracovat. Byl tak přímo u zdroje svých pramenů, v každodenním kontaktu s badateli věnujícími se jeho tématu, dokonce se aktivně zapojil do formování diskursu, který studuje, když se podílel na tvorbě dvou prestižních archeologických výstav (spoluautor výstavy *Biatec. Nonnos. Kelten an der mittleren Donau. Archäologische Neuentdeckungen in der slowakischen Hauptstadt Bratislava*, Frankfurt 2019; komisař výstavy *Rímania a Slovensko*, Bratislava 2022–2023).

Po celou dobu doktorátu se věnoval muzejní práci a popularizační činnosti, publikoval texty na témata širěji historická a vlastivědná (od turistického průvodce po Vysokých Tatrách po článek „Benka maluje Slovensko“). S postupem práce na disertaci se pak začal aktivně účastnit archeologických konferencí a publikovat ve sbornících, je autorem několika kapitol v monografii *Rímania a Slovensko*. Opakovaně vyjížděl na studijní pobyty do knihoven v Římě (o Vídni nemluvě), navázal kontakty mezi archeology z Vídne i Magdalensbergu coby sesterských (sestřenských) lokalit Bratislavy. Studijní povinnosti plnil důsledně, během studia navíc (spolu)organisoval pro studenty několik exkursí do středního Podunají, kde se projevil jako schopný organizátor i fundovaný průvodce zejména po římských ale i středověkých a moderních památkách.

Disertační práce Juraje Kucharíka vychází sice z humanistického narativu o (historicky a/nebo kulturně) římském osídlení (či přímo založení) Bratislavy, přirozeně si ale neklade za cíl, tuto myšlenku verifikovat coby hypotézu. Argumentace humanistických a pozdějších badatelů sice analyzuje ale především jako pramen případných úvah pozdějších a zejména coby zdroj informací o dávno ztracených hmotných památkách ať už movitých či nemovitých. Práce sama se ptá po roli naddunajské části strategicky klíčového mikroregionu Bratislavské brány v římské zahraniční, přeshraniční a příhraniční politice. Věnuje přitom rovným dílem pozornost pozdní době laténské a době císařské, přičemž svoje tázání

v každé z těchto fází skloňuje podle tří typů pramenů: historiografický rozbor dosud vyslovených názorů, antické písemné prameny a hmotné doklady, významnou roli hrají v kapitole pozdně latéské i císařské prameny epigrafické a numismatické (či jejich kombinace). Právě propojení obou sledovaných období – která bývají často pojímána zcela odděleně – je vzácnou novinou, která nám připomene, abychom o tématu přemýšleli kontinuálně, a ne jako o dvou samostatných světech. Autor provedl důkladnou revizi nálezového fondu, ověřil řadu starších nálezů, nové identifikoval a celek zrale syntetisoval.

Podrobné představení práce a její zhodnocení ponechám na jejím autorovi, respektive oponentech. Podotkl bych jen, že na několika místech se střetly moje a Jurajovy názory nikoliv na vlastní tematiku ale na to, které otázky si zaslouží kolik úsilí. Kde jsem horoval za hlubší materiálovou analýzu a komplexnější regionální kontextualisaci, dal Juraj přednost rozboru epigrafických pramenů... který pak vydal nesmírně zajímavé závěry například o onomastické kontinuitě mezi bratislavským oppidem a Pannonií doby císařské. Podobných případů by se dalo uvést vícero. Zde se samozřejmě projevují Jurajovy odborné kořeny v historii, které jeho archeologická konverse nepopírá, nýbrž umocňuje jejich potenciál. Ano, některé části práce bych napsal jinak, jiné bych nenapsal... A jsem nesmírně rád, že jsem mohl být u toho, když je psal a napsal Juraj, jehož práci s radostí doporučuji k obhajobě.

Předběžně klasifikuji předloženou disertační práci jako *prospěl*.

v Praze 3. listopadu 2024